

DECIZIE

14 septembrie 2016

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții Supreme de Justiție

în componența:

Președintele ședinței
Judecători

Valeriu Doagă
Sveatoslav Moldovan, Iuliana Oprea

judecând recursurile declarate de avocatul Valeriu Mardari în interesele lui Leșco Alim, în cauza civilă intentată la cererea de chemare în judecată a Băncii Comerciale „Banca de Economii” Societate pe Acțiuni împotriva lui Leșco Alim cu privire la încasarea sumei,

împotriva încheierilor Curții de Apel Bălți din 26 aprilie 2016 prin care a fost respinsă cererea de scutire de la plata taxei de stat și din 10 mai 2016 prin care a fost restituită apelantului cererea de apel,

CONSTATĂ:

La 05.02.2015 BC „Banca de Economii” SA a depus cerere de chemare în judecată împotriva lui Leșco Alim cu privire la încasarea sumei.

La 09.07.2015, BC „Banca de Economii” SA a depus cerere de concretizare a acțiunii, solicitând încasarea din contul lui Leșco Alim suma datoriei în mărime de 339 541,93 lei și a taxei de stat în sumă de 10 186,25 lei.

Prin hotărârea Judecătoriei Telenești din 05 octombrie 2015, acțiunea a fost admisă integral. S-a încasat din contul lui Leșco Alim în beneficiul Societății pe Acțiuni „Banca de Economii” suma de 339 541,93 lei cu titlu de datorie, suma de 10 186,25 lei cu titlu de taxa de stat și suma de 200 lei cheltuieli pentru citația publică.

La 05.11.2015, Leșco Alim a declarat apel nemotivat împotriva hotărârii primei instanțe.

Prin încheierea Curții de Apel Bălți din 28 ianuarie 2016, a fost restituită cererea de apel declarată de către Leșco Alim prin intermediul avocatului său, din motiv că a fost declarată în afara termenului de atac.

Prin decizia Curții Supreme de Justiție din 23 martie 2016, a fost admis recursul declarat de către Leșco Alim, casată încheierea Curții de Apel Bălți din 28 ianuarie 2016 cu remiterea pricinii în aceeași instanță de la faza primirii apelului pe rol.

Prin încheierea Curții de Apel Bălți din 01 aprilie 2016, nu s-a dat curs cererii de apel declarate de avocatul Mardari Valeriu în interesele lui Alim Leșco, fiindu-i acordat termen apelantului pentru prezentarea cererii de apel motivate și a dovezii de plată a taxei de stat în mărime de 7 639,50 lei pînă la 26.04.2016 ora 16-00.

La 26.04.2016, apelantul a prezentat apelul motivat, iar printr-o cerere separată din aceeași dată, a solicitat scutirea de la plata taxei de stat, invocînd drept temei situația materială foarte grea.

Prin încheierea Curții de Apel Bălți din 26 aprilie 2016, a fost respinsă cererea apelantului de scutire de la plata taxei de stat, fiindu-i acordat termen suplimentar pînă la 10.05.2016, ora 16-00 pentru prezentarea dovezii de plată a taxei de stat.

Prin încheierea Curții de Apel Bălți din 10 mai 2016, i-a fost restituită Leșco Alim cererea de apel.

Pentru a hotărî astfel, instanța de apel a aplicat prevederile art. 369 alin. (1) lit. a) CPC, menționînd că apelantul, în termenul stabilit de instanță, nu a lichidat neajunsurile indicate în încheierile Curții de Apel Bălți din 01 aprilie 2016 și 26 aprilie 2016 și nu a prezentat dovada de plată a taxei de stat.

La 08.06.2016, avocatul Valeriu Mardari în interesele lui Leșco Alim a declarat recurs împotriva încheierilor instanței de apel, solicitînd admiterea recursurilor, casarea încheierii Curții de Apel Bălți din 26 aprilie 2016 și 10 mai 2016 și repunerea cauzei civile în examinare.

În motivarea recursurilor, recurentul a invocat ilegalitatea încheierilor recurate, menționînd că neîntemeiat i-a fost restituită cererea de apel, deoarece încheierea din 26.04.2016 a primit-o prea tîrziu pentru a reacționa în termenul indicat de instanță.

Referitor la scutirea de la plata taxei de stat, a menționat că a prezentat instanței de apel acte confirmătoare situației materiale grele.

Potrivit art. 425 CPC, termenul de declarare a recursului împotriva încheierii este de 15 zile de la pronunțarea ei.

În același timp, intervalul de timp stabilit de lege în cadrul căruia părțile sunt în drept să declare recurs este de 15 zile din momentul pronunțării încheierii sau primirii încheierii integrale.

După cum rezultă din materialele dosarului, Curtea de Apel Bălți a emis încheierea de respingere a cererii de scutire de la plata taxei de stat și de restituire a apelului la 26.04.2016 și 10.05.2016 (f.d. 193 și 196).

Totodată, potrivit materialelor cauzei, instanța de recurs reține că încheierile recurate au fost adoptate în lipsa apelantului (f.d. 192 și 195) și expediate în adresa părților la 19.05.2016 (f.d. 197), însă la dosar lipsesc date despre momentul recepționării încheierilor contestate de către recurent.

Cererea de recurs a fost depusă la 07.06.2016.

Prin urmare, Colegiul conchide că recurentul a depus cererile de recurs în termen.

La 08.07.2016, BC „Banca de Economii” SA în proces de lichidare a depus referință la recursurile declarate, solicitînd respingerea acestora.

Potrivit art. 426 alin. (3) CPC, recursul împotriva încheierii se examinează în termen de 3 luni într-un complet din 3 judecători, pe baza dosarului și a materialelor anexate la recurs, fără examinarea admisibilității și fără participarea părților.

Studiind materialele dosarului în raport cu criticile invocate în recursuri, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ consideră recursul declarat împotriva încheierii instanței de apel din 26.04.2016 neîntemeiat, iar împotriva încheierii din 10.05.2016 întemeiat și pasibil de a fi admis, pornind de la următoarele considerente.

Referitor la recursul declarat împotriva încheierii Curții de Apel Bălți din 26 aprilie 2016, Colegiul reține următoarele.

În conformitate cu art. 427 lit. a) CPC, instanța de recurs, după ce examinează recursul împotriva încheierii, este în drept să-l respingă și să mențină încheierea.

Colegiul consideră că încheierea vizată este adoptată în conformitate cu normele de drept procedural care reglementează acțiunile instanței la acea fază a procesului și cu aprecierea completă a probelor și a circumstanțelor referitoare la scutirea de la plata taxei de stat – motiv pentru care de către Colegiu este considerată legală și întemeiată.

Potrivit materialelor cauzei, Leșco Alim a contestat cu apel hotărârea instanței de fond prin care acțiunea a fost admisă integral, iar prin încheierea Curții de Apel Bălți din 26 aprilie 2016, s-a respins cererea apelantului de scutire de la plata taxei de stat și i s-a acordat termen suplimentar pînă la 10 mai 2016, ora 16:00 pentru achitarea taxei de stat.

Verificînd argumentele recurentului în raport cu materialele dosarului, Colegiul consideră recursul neîntemeiat și care urmează a fi respins, iar încheierea contestată menținută, reieșind din următoarele.

Conform art. 85 alin. (4) CPC, în funcție de situația materială și de probele prezentate în acest sens, persoana fizică sau juridică poate fi scutită de judecător (de instanța judecătorească) de plata taxei de stat sau de plata unei părți a ei.

Din materialele cauzei rezultă în mod cert că apelantul nu a prezentat instanței de apel probe pertinente și admisibile în vederea justificării stării materiale dificile, care ar servi temei pentru a beneficia de dispozițiile art. 85 alin. (4) CPC.

Or, instanța de apel just a apreciat că adeverința eliberată Universitatea de Stat de Medicină și Farmacie „Nicolae Testemițeanu”, certifică faptul că fiica apelantului, Leșco Dorina, este studentă în anul II la studii buget, iar adeverința eliberată de primăria comunei Mîndrești, la fel nu confirmă despre situația materială a apelantului, deoarece atestă doar că nu este angajat pe teritoriul acestei comune.

Referitor la recursul declarat împotriva încheierii Curții de Apel Bălți din 10 mai 2016, Colegiul reține următoarele.

Conform art. 427 lit. b) CPC, instanța de recurs, după ce examinează recursul împotriva încheierii, este în drept să admită recursul și să caseze integral sau parțial încheierea, restituind pricina spre rejudecare.

Colegiul consideră că încheierea recurată este adoptată în contradicție cu normele de drept procedural care reglementează acțiunile instanței la acea fază a procesului și cu aprecierea incompletă a probelor și a circumstanțelor referitoare la restituirea cererii de apel – motiv pentru care de către Colegiu este considerată ilegală și neîntemeiată

Potrivit art. 368 alin. (1) CPC, dacă cererea de apel nu întrunește condițiile prevăzute la art. 364 și 365 și dacă cererea este depusă fără plata taxei de stat, instanța de apel dispune printr-o încheiere să nu se dea curs cererii, acordînd apelantului un termen pentru lichidarea neajunsurilor.

Astfel, Colegiul constată că apelantul, în speță Leșco Alim, la depunerea apelului, nu a prezentat dovada de plată a taxei de stat, iar instanța de apel prin încheierea din 26.04.2016, i-a respins cererea de scutire de la plata acesteia și i-a acordat termen suplimentar pentru înlăturarea acestor neajunsuri, iar ulterior a restituit cererea de apel.

La adoptarea încheierii recurate, instanța de apel a aplicat prevederile art. 369 alin. (1) CPC, adică a restituit cererea de apel, deoarece apelantul nu a îndeplinit în

termen indicațiile instanței de apel din încheierea emisă în conformitate cu art. 368 alin.(1) CPC.

Potrivit art. 113 alin. (1) CPC, dreptul de a efectua actul de procedură încetează odată cu expirarea termenului prevăzut de lege ori stabilit de instanța judecătorească (judecător).

Prin urmare, dreptul apelantului de a depune dovada de plată a taxei de stat, a fost stabilit de către instanța de apel pînă la 10.05.2016, ora 16-00.

În conformitate cu prevederile art. 10 alin. (1) CPC, sancțiunile procedurale sînt urmările nefavorabile, stabilite de normele de drept procedural civil, care survin pentru subiectul obligat în raport procedural în caz de neîndeplinire sau de îndeplinire defectuoasă a unui act de procedură, precum și în caz de exercitare abuzivă a unui drept procedural.

(2) Efectuarea necorespunzătoare a actelor de procedură poate fi invocată, în fiecare caz de comitere a încălcării legii, de către judecător sau de participantul care are interes să o invoce.

(3) Sancțiunile procedurale vizează atît actele de procedură ale instanței judecătorești, ale participanților la proces, cît și ale persoanelor legate de activitatea acestora și, în dependență de prevederile legii, constau în anularea actului procedural defectuos, în decăderea din drepturi pentru neîndeplinire în termen a actului de procedură, în obligația de a completa sau a reface actul îndeplinit cu nerespectarea legii, în restabilirea în drepturile încălcate, în aplicarea amenzii judecătorești, în alte măsuri prevăzute de lege.

Însă, pentru a putea evalua conduita apelantului la momentul soluționării chestiunii restituirii cererii de apel, instanța de apel urma să se asigure că apelantul a cunoscut despre dispozițiile instanței referitoare la înlăturarea neajunsurilor.

Or, din materialele cauzei rezultă cu certitudine că, la 26.04.2016, instanța de apel a respins cerința apelantului de scutire de la plata taxei de stat și i-a acordat termen suplimentar pentru plata acesteia, însă nu i-a expediat încheierea apelantului în vederea reacționării în acest sens.

Mai mult ca atît, abia la 06.05.2016 a fost expediată în adresa părților citația, în care era menționat că se acordă termen suplimentar apelantului pentru a înlătura neajunsurile (f.d. 194), însă această citație a fost recepționată de Oficiul Poștal Bălți la 10.05.2016 (f.d. 208), adică ziua în care deja trebuia să fie prezentată instanței de apel dovada de plată a taxei de stat, iar date despre înmînarea citației în cauză apelantului la materialele cauzei lipsesc.

În același timp, Colegiul constată că încheierea Curții de Apel Bălți din 26.04.2016, de rînd cu cea din 10.05.2016, a fost expediată avocatului Mardari Valeriu – reprezentantul apelantului Leșco Alim, la 19.06.2016, adică mult după expirarea termenului acordat pentru prezentarea dovezii de plată a taxei de stat.

Prin urmare, la momentul soluționării chestiunii restituirii cererii de apel înaintate de Leșco Alim, instanța de apel urma să se asigure de conduita apelantului în vederea respectării indicațiilor din încheierea emisă la 26.04.2016 prin prisma recepționării acesteia sau nu.

Astfel, deși apelantului i-a fost stabilit termen pentru lichidarea neajunsurilor pînă la 10.05.2016, ora 16-00, la acea dată instanța de apel nu a verificat dacă i-a fost adus la cunoștință apelantului despre necesitatea înlăturării neajunsurilor, ci a restituit apelantului cererea de apel, deoarece nu a înlăturat acele neajunsuri.

În acest context, încheierea Curții de Apel Bălți din 10 mai 2016 prin care a fost restituit apelul apelantului din motiv că nu a înlăturat în termen neajunsurile indicate, în speță nu a prezentat dovada de plată a taxei de stat, Colegiul o consideră ilegală și pasibilă casării.

Astfel, argumentele invocate de avocatul Valeriu Mardari în interesele lui Leșco Alim se încadrează în temeiurile de casare a încheierii.

În această ordine de idei, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ constată temeinicia motivelor invocate de către recurent în cererea de recurs.

În același timp, avînd în vedere prevederile art. 426 alin. (3) CPC, care stabilesc că recursul împotriva încheierii se examinează pe baza dosarului și a materialelor anexate la recurs, precum și faptul că Leșco Alim nu a avut posibilitatea să prezinte dovada de plată a taxei de stat în termenul stabilit de instanța de apel, Colegiul consideră oportun de a casa încheierea instanței de apel de restituire a apelului pentru a nu admite încălcarea dreptului la o cale de atac și pentru a evita orice atingere adusă însăși substanței dreptului la un tribunal și de a remite cauza în instanța de apel la faza acordării termenului pentru achitarea taxei de stat.

Colegiul notează că, o astfel de soluție este compatibilă cu respectarea garanțiilor unui proces echitabil, în sensul articolului 6 din Convenția Europeană pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale.

Ținînd cont de cele expuse și în temeiul art. 427 lit. a) și b) CPC al RM, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție,

D E C I D E:

Se respinge recursul declarat de avocatul Valeriu Mardari în interesele lui Leșco Alim împotriva încheierii Curții de Apel Bălți din 26 aprilie 2016.

Se admite recursul declarat de Valeriu Mardari în interesele lui Leșco Alim împotriva încheierii Curții de Apel Bălți din 10 mai 2016.

Se casează încheierea Curții de Apel Bălți din 10 mai 2016 prin care a fost restituită cererea de apel lui Leșco Alim și cauza se remite la Curtea de Apel Bălți la faza acordării termenului pentru achitarea taxei de stat.

Decizia este irevocabilă din momentul emiterii.

Președintele ședinței

Valeriu Doagă

Judecători

Sveatoslav Moldovan

Iuliana Oprea